

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostopna peti-
vrtica K 1'80, osmrtnice
in zahvale po K 3'—, raz-
glaš in poslano vrtica po
K 2'50; večkrat. objave po
dogovorn primeren popust.

Posamezna šte. stane
— 60 vinarjev. —

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto — 120, za pol
leta K 60 za celotni eta
K 80, za mesec K 10.
Za Nemčijo celo leto K 132,
za ostalo tujino in Ameriko
K 140. — Reklame se za
list ro poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Spravljava politika sovjetske Rusije.

Kdor pozna bistvo politike ruske sovjetske republike, ni bil niti trenutek v dvomu, da ima vlada nove Rusije najplemenitejši namen, kako da vsi vstvari blagostanje v prej zatirani Rusiji. Rusija je raztrgala verige absolutizma in suženjstva zato, da postane svobodna sama in živi v najboljših odnosih s svetom, ki jo potrebuje prav tako kakor mi Rusijo, to bogato zakladnico gospodarske in duševne sile. V interesu človeštva je, da stopi v stik s sovjetsko republiko, in nismo se malo čudili, ko so v Belgradu in drugod osnovali zastopstva Djenikove in Kolčakove, ne pa ruske sovjetske vlade, da bi bilo to zlasti v interesu Jugoslavije. Djenikin in Kolčak nista predstavljala Rusije nikoli in šele po temeljitem porazu obeh žalostnih junakov je nastal v politiki antante preobrat. Rusija je svoje sovražnike ob težkih notranjih in zunanjih bojih premagala in prva njena misel je bila, kako uvrstiti svoje blagostanje, s svojo zunanjo politiko. Duša ruska je plemenita, to nam dokazuje tudi najnovejša mirovna ponudba Ameriki, Japoniki in Rumuniji.

Nedavno v antantinih krogih niso hoteli ničesar slišati o sporazumu z Rusijo. Sedaj se je pa že zmagovito polavila oportunistična taktika Lloyd Georgea na londonski konferenci. Naročili so zvezi narodov, da se zopet uvedejo trgovinski odnosi z Rusijo in je bila za ureditev tega vprašanja določena posebna preiskovalna komisija. Dočim doslej Lloyd George ni bil prijazen sporazumu z Rusijo, je sedaj, ko je bil izvoljen Asquith, za sporazum, Asquith pravi namreč, da pogajanja brez sovjetske vlade ne morejo imeti nikakršnega pomena, ter da se bo treba odločiti za dogovore z Leninom in Trockijem. Celo na Francoskem je po zadnjem angleškem prestolnem govoru nastal očividni preobrat, ki ga razkriva »Journal des Debats«; s tem, da oficijelni Franciji očita: »Francija si mora biti jasna v tem, da nova orientacija angleške politike ni stvar ene stranke, marveč cele dežele. Francija se mora dalje zavedati, da je Italija z Anglijo v tem vprašanju popolnoma

složna. Nittiev govor to dokazuje; tudi ta je mnenja, da se dajo omiliti ogromne materijalne težkoče, v katerih se nahajajo danes evropske države in zlasti tudi Italija, le z zopetno vzpostavitev trgovskih zvez z Rusijo.« Izprememba v najvišjem svetu je napravila v Moskvi dober vtis. Zakaj takoj na ta preobrat je Čičerin obenem poslal mirovno ponudbo Ameriki, Japoniki in Rumuniji, ki jih te države tudi najbrže ne bodo zavrnile. Čičerin pravi v svoji noti Ameriki, da se naj pogajanja takoj prične. Sovjetska vlada nima nikakršnega namena, umešavati se v notranje razmere Zedinjenih držav, marveč ima le edino željo, da se z vsemi deželami prične mirovna pogajanja.

Ponudba sovjetske vlade, ki je došla japonski vladi v Tokiju pravi: V trenutku, ko so vse protirevolucionarne vojske razbite in zavezniki umikajo svoje ekspedicijske zbornice ali jih vsaj na videz umikajo, se zdi sovjetski vladi važno, da zopet stavi formalno mirovno ponudbo. Nekatere vlade se že pogajajo s sovjetsko Rusijo. Narodi Rusije nimajo namena, napasti Japoniko. Ruska vlada se ne namerava nikakor umešavati v notranje razmere Japonske in popolnoma priznava posebne gospodarske in trgovske interese svobodnega vzhoda, ki interese drugih dežel iz različnih vidikov znatno prekašajo. Sovjetska vlada je pripravljena glede na to, skleniti z Japoniko posebno pogodbo, ki bo za oba dela blagodejna.

Sovjetska vlada želi sporazum, nekaki modus vivendi, z Japoniko, ki bi uredil medsebojne odnose med obema deželama. Ljudski komisar za zunanje stvari predlaga zaradi tega japonski vladi takojšnjo mirovno pogajanja.

Enak predlog je stavila sovjetska vlada rumunski vladi in njenemu poslaniku v Londonu s pripombo, da se ji naznanj kraj in čas pogajanj.

Te tri vesti, ki so došle v enem dnevu, v zvezi z dogodki v Londonu, opravičujejo optimistično mnenje, da se v najkrajšem času mračno obnebe Evrope zjasni potom sporazuma z Rusijo.

solalo položaj v Rusiji, na drugi strani pa le stari dr. Kramar sledil za vojsko proti — sovjetski Rusiji.

Sodr. Ant. Nemeč, eden izmed prvakov češke soc. dem. stranke je v svojem govoru izrazil simpatije proti intervenciji v Rusiji. Dejal je, da se oni zelo motijo, ki mislijo, da je mogoča češka zunanja politika v protisocialistiškem smislu in ki mislijo, da ni treba v ozir jemati toka časa. Glede Rusije je potreba nove orientacije. Češka je v takšnem položaju, da potrebuje gospodarske zveze z Rusijo. — Posl. Udržal (češki agrarec) je izjavil, da je položaj Češke tak, da mora igrati rolo med zapadom in vzhodom in mora imeti svojo lastno orientacijo. Kupovali bomo na zapadu in prodali na vzhodu. Enostranska orientacija, na naj bo zapadna ali vzhodna, bila bi škodljiva. Sicer v bližnji bodočnosti ne more Češka bogvekal iz Rusije dobiti, ampak pozneje bo stvar drugačna. Minister Beneš je izjavil, da bi vlada bila pripravljena navezati gospodarske stike z Rusijo, pa tudi druge, ako sklene to ententa. Enako stališče je zavzel Lloyd George.

Ne bom navedel vse debate, da je bila zelo zanimiva in je pokazala, da je ruski problem treba rešiti in da je treba pravilne orientacije.

Te dni je prišlo v Prago 53 delegatov drugega zbora češkoslovanke armade v Sibiriji. Postavljeni bodo pred vojaško sodišče, ker so izjavili, da se ni treba več bojevati s sovjeti in revolucionarji in da je treba, da vrede vojaški čimprej domov. Bili so aretovani od premoči in eskortirani domov. »Pravo Lido« in češko delavstvo slavi teh 53 mož kot junake. Kako konča ta afero, bomo poročali.

Češke čete iz Sibirije se polagoma vračajo. Praga ima vsak dan kaj novega. V časopisu berete vedno kaj eksotičnega. Danes n. pr. slave »Narodni List« 28-letnega generala Gajdo iz sirske armade, jutri berete n. pr. v »Pravo Lido« interesantne podatke o tem »generalu«, ki je v enem letu avanziral od navadnega častnika na generala.

Ni nič čudnega, ampak umevno je samo, da se le odločila češkoslovanška soc. dem. stranka, da pošlje svojega odličnega pristaša — dr. B. Šmerala — v Rusijo, da na licu mesta preučuje razmere. Ker ruski problem je pač tak, da ga moramo poznati. Eden od žurnalistov češkoslovanške soc. dem. stranke je pa že v Rusiji — s. Olbercht — in študira glavna prosvetna vprašanja. Dr. B. Šmerala je bil do sedaj v Švic. od koder je pošiljal v češke soc.

dem. časopise dopise o švicarskem delavskem gibanju. Stranka ga je tla delegirala, ker je smatrala za potrebno, da eden njenih žurnalistov preučuje razmere v Švic.

Draginja te v Pragi velika. Razmere so precej žalostne. Soc. dem. delavstvo pa se trudi, da uredi, kar se urediti da. Kakor veste, ministrski predsednik češke republike je socialni demokrat V. Tusar, v ministrskem svetu so še soc. demokrat dr. Winter (soc. politika) del. tihnik Hampl (glavna dela) in Haberman (prosveta). Vlada je sestavljena iz koalicije, v kateri so soc. demokrati, češki socialisti, kmetjska stranka in Slovaki.

Soc. dem. časopisi razpravljajo o vzrokih draginje. Seveda ne tako kot ljubljanski »Slovenec« ali »Večerni List«.

Naj navedem iz članka posl. sodr. Taverla nekaj odstavkov.

Pišo:

Za politiko delovnega ljudstva.

Pizenska »Nova Doba« prinaša pismo sodr. Krnaušv iz Londona, ki bo zanimalo tudi naše čitatelje. Pisano se glasi:

»Angleška javnost se peča z dvema važnima vprašanjima: 1. ali je angleško delavno ljudstvo zrelo, da bi vodilo usodo države? 2. ali izide iz bodočih splošnih volitev delavstvo kot zmagovalac nad meščanskimi strankami in 3. kakšna bo politika delavske vlade.

Ta vprašanja so problem, o katerem se zelo tehtno razmišlja. Delavska stranka ima v londonskem parlamentu samo 63 zastopnikov, ali vsi pričakujejo, da se bliža čas, ko se polasti v Angliji delavstvo vlade. Pri zadnjih splošnih volitvah, ki so se vršile leta 1918, po ledva končani vojni, le seve zmagala liberalno-konservativna koalicija, kar ni bilo nič čudnega. Ljudstvo je bilo navdušeno nad zmaganimi združenimi armad in oddalo je svoje glasove za Lloyd Georgeja, ki je vodil državo v nalkritičnejši dobi in le de fakto sozmagalec.

Ali od poslednjih volitev v parlament se le mnogo izpremenilo. Množice začnejo treznejše razmišljati in čimdalje bolj se njih mišljenje približuje — delavski politiki. To se vidi pri vseh dopolnilnih volitvah, pri katerih povsod zmaguje samo delavstvo. To se je videlo minulega leta pri občinskih volitvah, ko so nasprotniki delavske stranke izgubili svoje trdne pozicije.

Te dni se vrši dopolnilna volitev v Paisley, in ravno ta je spr-

Razmere postajajo res čimdalje slabše. Zlasti gospodarske. Ne moremo si pomagati iz prometne kaalamitete in ne iz pomankanja premoaga. Pomanjkanje živeža in draginja živeža in obleke se veča in veča. Pred pol letom se nam je zdelo, da že ne more višje vzrasti. Ali namesto mirnega ponašanja, ki je potrebno za daljše delo, se nahajamo v odnosu, ki bo silno škodoval. Če bi bila naša država zagotovljena in imela za seboj vsaj desetletno tradicijo, če bi bila enotna v prebivalstvu, bi sedanje stanje ne škodilo. Ali naša situacija more biti urejena le z našo notranjo močjo? Vsak, kdor stvarno presloja vprašanje draginje, ve, da je edino sredstvo proti drugini povišanju produkcije blaga — skratka: več blaga in več blaga.

Več blaga za izvoz, kar bo povzročilo močnejšo, da dobimo več blaga tudi v državo. — Tako le. V kratkem še kaj več.

vila na površje zopet vraščanje delavsko moči. Ta volitev se vrši za delavstvo pod ugodnimi okoliščinami, kajti koalicije meščanskih strank ni več: v volilno borbo gre vsaka zase. Liberalci kandidirajo znanega vodjo Asquitha, ki je bil 10 let ministrski predsednik. Ako se med konservativci in liberalci nasprotja ne poravnajo, bo delavska stranka (Labour Party) zmagala tako v tej kot v vseh nadaljnjih, dopolnilnih in splošnih volitvah.

Razumljivo je, da dobiva angleška delavska stranka tople simpatije tudi v nedelavskih vrstah. To je za njo zelo važno, ker postane pri prihodnjih volitvah vladna stranka namočnejše in skoro natveče države sveta. Za delavsko politiko se je izjavil nedavno bivši vojni minister Lord Haldane. Danes je enako izjavil podal Lord Fischer, prvi angleški politik in bivši minister morarice. V dopisu časniku »Daily Herald« odobrava politiko »Trade Unions« in želi delavski politični stranki popolno zmago, ki ni bo čimprej Upa, da bo stranka ostala zvesta dosedanjim že osvedočenim evolucionim tradicijam.

Izjavi Lorda Haldana in Lorda Fischera sta zelo upadla simptoma. Odgovorjata tako na vprašanje: le-li delavstvo zmago upravljati državo in zavračata vesti o politični nesposobnosti delavstva. Vidi se, da si je delavsko ljudstvo s svojo vzorno disciplino in trdno organizacijo pridobilo simpatije tudi onih, ki so še nedavno neprilazno gledali

Pismo iz Prage.

(Od našega posebnega poročevalca.)

24. febr. 1920.

Razmere v Rusiji čim dalje bolj zanimajo češko javnost. Ni čuda, ker so se mnogo tisoč čeških mladencev in mož — nahajajo tako v evropski Rusiji kot v Sibiriji. V od-

boru za zunanje zadeve se le vršila od 18. februarja dalje zelo zanimiva debata o Rusiji. Na eni strani je stal minister dr. Beneš in socialni demokrati, ki povsem pravilno pre-

LISTEK.

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Poslovenil Fran Pogacnik.)

Zverinje mleko.

(Konec.)

Carjevič se je napotil v gozd in videl, kako je došla medvedka mladič. Pomeril je in to hotel ustreliti. Tedaj se s človeškim glasom izpregovorila: »Carjevič Ivan, ne osiroti mladih, povej rajši, česa potrebuješ.«

»Potrebujem tvoje mleka!«

»Izvoli, pomolzi me, povrhu pa ti dam še medvediča!«

Carjevič namolze mleka, vzame medvediča in se vrne domov. Ko zmal to vidi, reče carični: »Tvoj brat prihaja in nese medvediča. Poželi si še levčega mleka!«

Tako pravi in se spremeni v omelo, ki ga carična sune pod peč. Kmalu pribeži carjeviča Ivana divji lov, zavoha nečistega duha, se zažene pod peč in začne omelo osmukovati.

»Zapodi, bratec, svoj divji lov, sicer ne bo moči lutri nečisti!«

Carjevič je kriknil na pse, ki so legli pod mizo in lajali.

Drugo lutro carjevič zopet vpraša: »Kako ti je sestrice?«

»Nič ne pomaga, bratec, a sanjalo se mi je noči, da bi odzdravela, ako bi dobila levčega mleka.«

Carjevič je šel v gozd, gost gozd. Dolgo je hodil, končno na je zagledal levinjo dolečo svoje mlade. Hotel jo je ustreliti, ona pa je izpregovorila s človeškim glasom: »Ne streljal me, carjevič Ivan! Ne osiroti mladih, povej rajši, česa želiš!«

»Potrebujem tvoje mleka!«

»Izvoli, povrhu pa ti dam še levič!«

Carjevič namolze mleka, vzame leviča in gre domov. Ko zmal Brlogar to zapazi, pravi carični: »Tvoj brat prihaja in nese levič!« Nato začne premišljevat, kako bi ga umoril. Misli, misli, končno pa se spomni, poslati ga v deveto deželo. V tej deželi je stal mlin z 12 vratni, ki so se vsako leto enkrat odpirala na kratek čas; nisi se utegnil niti ozreti in vrata so se že zaprla.

»Naj poskusi dobiti iz tega mlina močnega prahu!« Reče in se izpremeni v burkijo. Carična jih vrže pod peč. Carjevič vstopi, pozdravi in od-

da sestrice levčega mleka. Zopet zavohajo psi zmajev duh, planejo pod peč in začno obdelavati burkijo.

»Ah, bratec, prepodi svoj divji lov, da česa ne razbije!«

Carjevič krikne na pse, ki so legli pod mizo, a še vedno gledali na burkijo in hudo renčali.

Proti lutru je carična bolezen še bolj čutila, vzdihovala je in stokala.

»Kaj te s teboj, sestrice?« jo vpraša brat, »ali ti mleko ni koristilo?«

»Nič, bratec,« in začne ga pošiljati v mlin.

Carjevič si je nasušil prenečenca, vzal seboj svoje pse ter se napotil v mlin. Dolgo je čakal, preden je prišel čas, da se le odprlo 12 železnih vrat. Takoj nato odhiti v mlin, skoro najde močnega prahu. In komaj stopi sam iz mlina, že se vrata za njim zapro, njegov divji lov pa ostane v mlinu.

Carjevič Ivan zaplaka: »Vidim, da mi je smrt blizu!« Vrne se domov.

Ko zmal zagleda, da se vrača sam brez lova, vzkligne: »Sedaj se ga ne bojim!« Brž mu skoči nasproti, odpre žrelo in zakriči: »Dolgo sem se spravljaj nate carjevič, naveličal sem

se že čakati. Sedaj pa si mi prišel v kremplje, na mestu te požrem!«

»Počakaj malo in pusti me, da se prej okoplem!«

Zmal je bil zadovoljen in ukazal mu je, naj načrta vodo, nacepi drv in ogreje kopeli. Carjevič Ivan začne vodo donášati in drva cepiti. K njemu prihitel vran in zakraka: »Kra, kra, carjevič Ivan, le cepi drva, a ne brzo! Tvoj lov je pregrizel že četrto vrat.«

Kar je carjevič nacepil, je vrgel v vodo. Čas je potekal, treba je bilo podkuriti za kopeli. Zopet prileti vran in zakraka: »Kra, kra, carjevič Ivan, grej kopeli, a ne brzo! Tvoj lov je pregrizel že osem vrat.«

Carjevič zagreje kopeli, začne se umivati, a mislil je samo na to, ali dospe njegov lov pravočasno.

Že je tu pes, ki pravi: »V dveh smrti mi strašna!« — Za psom pride vsi.

Zmal Brlogar je dolgo čakal na carjeviča. Ko ni mogel več zdržati, stopi sam do kopeli. Tedaj se vrže nani ves lov in ga raztrga na drobne kosce.

Carjevič Ivan zbere te kosce, seže, a penel raztrosi po polju. Nato gre s svojim lovom v dvorec in hoče

sestri glavo odsekati. Ana pade pred njim na kolena, zaplaka in ga prosi, Carjevič je ne kazni, nego jo pelje na pot, posadi h kamenitemu stebri in postavi poleg nje novesmo sena jer dva vrča: v prvem je bila voda, drugi je bil prazen. Reče li: »Ako izpiješ to vodo, poleš to seno in naplakaš poln vrč solz, tedaj ti onosti bog in lazi!«

Nato ostavi sestro pri kamenitem stebri, sam pa gre s svojim lovom 30 dežel odtod. Gre in pride v veliko in imenitno mesto. Tu vidi, da se pol naroda veseli in preneva, pol pa pretaka grenke solze. Zaprosi neko staro za prenočišče in lo v vraša »Povej mi, starica, čemu se pri vas pol naroda veseli in preneva, pol pa glasno plaka?«

Starica mu odgovori: »Ah, bat-luška, v našem jezuru se je naselil dvanaisteroglav zmal, ki prileti vsako noč, da žre ljudi. Zato smo določili vrsto, vsak dan pripade drugi konec v plen zmalu. Ti, ki so se oteli, so veselji, a oni, ki jih je zadelo usoda, lielo solze v notokih.«

»A na kom je sedaj mlet?«

»Sedaj je pal žreb na carsko hčl. Edino ima oče in še to mu je odjati. Ohlavl je, da izroči onemu, ki ubije

delavsko gibanje. Ni daleč več čas, ko bodo le delavske stranke s svojo jasno, trezno in državotvorno politiko v vseh narodih edin in odločilen čimtelj.

Priobčujemo ta dopis, ker je poučen za nas. Pot, po koli gremo, je prava pot delavske politike.

Wilson zahteva revizijo mirovnihih pogodb.

Pariški mirovni kongres je hotel s svojimi sklepi rešiti svetovno krizo, kakor so hotele antantne sile pod vodstvom Clemenceauja. Sedaj pa se pokazuje bolj in bolj, da le bila rešitev krize slabo zamišljena in da iz nje bo težje potiti spolni in mogoče priti. Uvidevne stranke v antantnih državah samih priznavajo, da le stvar za vožena ter da mora ta politika privedti najprej sredinevropske države do poloma, potem pa tudi silno oškodovati jugoslovansko, čehoslovansko, italijansko in francosko gospodarstvo. Sploh je katastrofa neizogibna.

Dasi opisujejo posamezne države svoj položaj za reklamo dokaj rožnato, le vendar jasno za vsakogar, ki more presojati stvar s trezno gospodarskega, to je socialnega stališča, da niti ena država v Evropi ni v ugodnem socialno - gospodarskem položaju. Valute so sicer dobre in slabe, toda valutni trg sloni na problemih, ki so pa v resnici silno problematični.

Kot važen polav treznejega razmišljanja o položaju je to, da se se posvetovanja v Parizu opustila in se nadaljevala v Londonu. To dokumentira, da Clemenceau ne odločuje več v antantnih državah ter da dobiva vpliv gibanja in okoliščine vpoštevajoči previdni Lloyd George, ki utede vplivati s svojo osebnostjo, da birokratična gospoda ne bo šla preko množnosti in najnujnejših potreb. Zlasti v ruskem vprašanju le nastaj pomembno preobrat na pritisk angleškega delavstva, ki pridobiva v boju s kapitalističnim razredom vedno več tal in ugodnosti. Kapitalizem vsega sveta se nahaja v veliki stiski in vsi pozikusi, da bi mu dali kapitalisti prejšnje oblike, se izjalovljajo. Velika svetovna pogajanja v Parizu so doživela pravi polom; ne le narodi, ki so jih odloki transke mirovne konference najhujše zadeli in jih še zadevajo (Jugoslavija, Turčija itd.), tudi uvideni Angleži, kakor Asquith, Curson, in ponovno ameriški predsednik Wilson, so istega mnenja.

Zato se nam zdi vest iz New Yorka, o kateri le poročal italijanski list, da najbrže sprejme ameriški senat predloge, v smislu katerih bo Wilson zahteval, da se skliče nova mednarodna konferenca, ki mora temeljito revidirati mirovno pogodbo.

Če tudi ta zahteva ni takoj izvedljiva, le vendar podana možnost, da se izvede in da bodo na novi konferenci zastopani vsi Interesenti, tudi premaganci in drugi oškodovanci, ki bodo vplivali, da se ob skupnem delu v pravem duhu demokracije po načelih človečnosti in potrebe dvigne svet iz predvojnega in sedanega močvirja socialne bede in prepreči preteči pogin. Pogin preti vsem, rešitev le mogoča le v vzajemnosti, zlasti združitvi in solidarnosti zavednega proletariata, ki ima v tem zmislu velike naloge.

Pristopajte k izobraževalni organizaciji „Svoboda“.

zmalu, svojo polovico carstva in mu da hčer za ženo. Kje so sedaj junaki! Vse le že zmal pogubili!

Carjevič Ivan zbere takoj svoj lov in gre k jezeru, kjer le že stala prekrasna carična in bridko plakala. »Ne boj se, carična, jaz sem tvoja zaščitka!«

Zdajci se jezero vzvalovi in razburka ter pokaže se dvanašteroglavni zmaj.

»O carjevič Ivan, ruski lunak, čemu si prišel sem? Ali se hočeš boriti ali pomiriti?«

»Čemu bi se pomiril? Ruski lunak ne prihaja zato,« mu odvrne carjevič Ivan in snusti nad zmajla ves svoj lov, dva psa, volka, medveda in leva. Zverji ga na miz na koščke raztrgajo. Carjevič Ivan odreže jezike vseh 12 zmajevih glav, spravi v svoj žep snusti lov sam na leže carični kolenom in trdno zaspi.

Rano zjutraj se pripelje vodovoz s sodčkom. Ko vidi, da le zmal ubit, carična živa, a pri njenih kolenih spi dobri lunak, pograbi urno za meč in odseka carjeviču glavo, carični pa izsilijo prišega, da ga prizna za svojega rešitelja. Potem zbere zmajeve glave in jih pelle k carju; tega pa ni vedel, da so glave brez jezikov.

Francoski intelektualci proti d'Annunziju.

»Clarke« francosko glasilo »internacionalne misli«, prinaša v številki od 7. februarja pismo, katero je poslal d'Annunzio predsedništvu organizacije »Clarke« in v katerem se pritožuje, ker nastopa ta skupina najboljših francoskih pisateljev proti okupaciji Reke s strani d'Annunzia. D'Annunzio naglašava v svojem pismu z najbolj zvanečimi frazami, da je prišel na Reko, da se žrtvuje, da brani pravice tlačanih in da izvojuje zmago vse ljudskega bratstva, za kar se bore tudi irski in egiptski revolucionarji in ruski revolucionarji proti carizmu.

Uredništvo »Clarke« prinaša to pismo v celoti, a istočasno prinaša pod njim odgovor glavnega odbora »Clarke«, ki vsebuje med drugim naslednje: »Navzlic vsem frazam d'Annunzia ostanemo mi še nadalje pri tem, da le bil cilj te teatralne manifestacije, ki jo podpirajo italijanski šovinisti in licemerna vlada, ki ni vredna večje pažnje nego druge, zelo ozek nacionalistični namen. Celo reška avantura je prožeta z imperijalističnim, militarističnim in aneksionističnim duhom, kar se jasno uvidi, iz vseh ustmenih manifestacij in pompoznihih proklamacij človeka, ki le bil enkrat ženjalni pisateljski talent, a se le sedaj udičil enemu nenaravnemu in zlobnemu idealu. Odobravati to ekspedicijo bi pomenilo odobravati načelo, da pripada svet avanturistom in nasilnikom. Smešno le, ko hoče d'Annunzio dokazati humanitarost svoje težnje po italijaniziranju Reke (a leta 1915, pri sestavljanju londonske pogodbe niso imeli nobenega pojma o italijanstvu tega kralja!) in kadar hoče to italijaniziranje primerjati s pravičnimi aspiracijami velikih držav, osvoboditvi od Avstrije. Delo pravice in reda se bo izvršilo, ne s pomočjo d'Annunzijevih konditijerjev, nego potom moralnih težni skupnega interesa in notom univerzalne volje, ki bo osvobodila ljudstva šovinističnega larva in vednih moritev. Reška afera ostane do tedaj z nas, kar le tudi v resnici: egoističen čin, kriminalen kakor tudi smešen in ki se da primerjati s kakim barbarškim činom 16. veka. Med d'Annunzijevim činom in velikimi idejami, za katere danes umirajo in žive, stoji laž, in v svoje opravičenje ima ta čin samo en veljaven argument, a ta argument ni nikakor pošten: to je, da so tudi drugi zavezniki vzeli, kar je vsak mogel pri razkosanju slabših in premaganih.

Izmena not glede jadranskega vprašanja.

LDU, London, 29. (DunkU.) Po izmenjavi not glede jadranskega vprašanja le predsednik Wilson izjavil, da se le v sporazumu z Zedinjenimi državami dne 9. decembra sklenjena pogodba izpremenila v prid Italije, zelo krivično proti Jugoslaviji in z nevarnostjo za svetovni mir. Dogovor od 14. januarja, ki je bil sklenjen brez vednosti držav, le po njih mnenju neizvedljiv, ker je krivičen. Vlada Zedinjenih držav ne more dovoliti ureditve, ki nomena lasno kršenje načel, za katere le vstopila Amerika v vojno. Ako se hočejo velesile pod pretezo narodnega čuta oškodovati na malih šibkih narodih, da bo tedaj prevlado-

val stari red, še ni prišel trenotek, da bi se Zedinjene države pridružile velesilam. Ako pogodi od 9. decembra, ki vsebujejo najvišjo mero koncesij, niso izvedljivi, tedaj mora predsednik Wilson resno preudarjati, da umakne iz senata mirovno pogodbo z Nemčijo in definitivni dogovor s Francijo, tako, da bodo zavezniki morali sami izvesti novi evropski red. V odgovoru od 17. februarja sta izjavila Millerand in Lloyd George, da se nista niti Italija niti Jugoslavija želeli svobodne reške države, dasi je bila to glavna točka ameriških predlogov. Zato je bil Italiji priznan opek pas zemlje v indirektno zvezo. Z mnenjem Zedinjenih držav, da se le na ta način ustvaril povod za aneksijo Reke, se angleška in francoska vlada ne moreta strinjati. Ameriška kritika glede Albanije ni pravična. Ker je severni del Albanije po večini krščanski, lužni pa mohamedanski, sta smatrali angleška in francoska vlada za boljše, poveriti zaupanje za to ozemlje Jugoslaviji in Italiji. Pri tem pa sta gledali tudi na to, da spravita vso Albanijo pod mandatni sistem. Francoska in angleška vlada ne želi izsiliti nikake rešitve, ki bi se zdela Wilsonu nesprejemljiva in bosta tedaj čakali na odgovor Zedinjenih držav. Ker se Italija in Jugoslavija nista mogli sporazumeti, ne preostaja Franciji in Angliji ničesar drugega, kakor da priznata veljavnost londonskega dogovora. Francoska in angleška vlada osuplo gledata, da se Zedinjene države umikajo iz zveze narodov, ker ne soglašajo z ureditvijo jadranskega vprašanja. Da niso mero dajali le etnografski razlogi, se jasno razvidi iz tega, da se priključi nad tri milijone Nemcev Čehoslovski in nad tri in pol milijona Malorusov Poljski, ki pa so poljski vladi sovražnega mišljenja. Zato upata francoska in angleška vlada, da se Zedinjene države, naj si bodo že kakršnega mnenja v jadranskem vprašanju, ne bodo odtegovala pogodbam iz leta 1919. V odgovoru od 25. februarja le izjavil Wilson, da le bil po njegovem mnenju glavni povod vojni, da nima nobena država ali skupina držav pravice, odločevati o kateremkoli ozemlju ali politiki, katerega slobodi prostega ljudstva. Petero velesil po njegovem prepričanju tedaj nima v vprašanju jugoslovanskega naroda brez njegovega soglasja nič več odločevati, kakor bivša Avstrija. Postopanje predsednikov je predpisano v členu pogodbe zveze narodov, po katerem le pohlpe po zemlji nezdružljiv s politično samoodločbo narodov. Wilson le izvil dalje, da se moglo smatrati za samoodločevanje jugoslovanskim sporazumom glede Reke pod pogojem, ko se ne sklene na rovaš koga tretjega. Neposredno pogajanje med obema državama bi se moglo smatrati za samoodločevanje. Ako bi na ta način ne prišlo do zaključka, bi morale biti obe stranki pripravljene, priznati odločitev francoske, angleške in ameriške vlade. V odgovoru od 26. februarja sta izjavila Millerand in Lloyd George, da postopata v smislu zadnje Wilsonove note in da bosta albansko vprašanje tako rešila, da se ugoti zahtevam albanskega ljudstva po popolnem samoodločevanju in da se Jugoslaviji zagotovi izhod na Jadrano v ozemlju pri Skadru. Francoska in angleška vlada upata, da se bo sporazum dosegel mirnim putem. Ako to ne bo mogoče, mora stopiti v

veljavo londonski dogovor. Millerand in Lloyd George opozarjata Wilsona na silno važnost nemudne rešitve jadranskega vprašanja, ker ogroža sedanje stanje svetovni mir.

Predložitev mirovne pogodbe.

LDU, Belgrad, 29. Včeraj je bila predložena državnemu svetu pogodba z Nemčijo. Pogodba le bila šele včeraj dotiskana. Kakor doznavamo, bosta mirovni pogodbi z Avstrijo in Bolgarsko dotiskani koncem marca.

ČASNIKARSKI ZAKON V AVSTRIJI.

LDU, Dunaj, 1. (CTU.) Časnikarski zakon stopi v Nemški Avstriji takoj v veljavo. Zakon ureja službeno pogodbo, dopuste, odpovedni rok in odškodnino žurnalistom, ako se list prodaja, ako izpremeni svojo smer, ali ako preneha izhajati. Razen tega zahteva zakon, da mora podjetje plačevati za urednika 10 let po 500 kron v fond za starostno preskrbo. Ta znesek se mora za one urednike, ki so že nastavljeni pri listih, doplačati za čas od leta 1915. do 1919., za one urednike pa, ki so pozneje vstopili, od onega leta dalje, ko so vstopili. O tem fondu bo natančneje odločila izvršilna odredba, začasno pa le ukrenjeno, da se morajo doplačati in vplačati za leto 1920 plačati do 27. marca, sicer bi se izterjala s politično eksekucijo. Zakon velja za urednike vseh listov, tudi tedenskih in mesečnih.

Mezdno gibanje dunajskih pekov.

LDU, Dunaj, 29. (DunkU.) Korrespondenca Herzog javlja: Med pekarskimi pomočniki le izbruhnilo novo mezdno gibanje, ki se le razširilo na vsa pekarska podjetja. Pekarski pomočniki zahtevajo med drugim k dosedanji medzi draginsko dokladu v znesku 200 kron, 20 odstotno oblačno doklado in izplačevanje nadur. Podjetniki morajo odgovoriti na te zahteve do 3. marca. Tovarne za kruh so izjavile, da morejo zahtevam ugoditi le, ako vlada dovoli, da se krušne cene zvišajo.

DELAJSKI POKRET V TURINU.

LDU, Berlin, 1. (DunkU.) Kakor javlja »Lokalanzeiger« iz Lugana, so v provinciji Turin stavlajoči delavci zasedli dve predilnici, razobešili rdeče zastave in organizirali obrat na lastni račun. V Milanu le 2000 delavcev tvornice avtomobilov, Bianchi, zasedlo tvornico.

LDU Berlin, 1. (DunkU.) »Lokalanzeiger« javlja z Lugana: V vseh glavnih krajih predilniške industrije so bili včeraj velikanski shodi, da se gibanje, ki stremi za tem, da delavci vzamejo obrat v tvornicah v svoje roke razširi po vsej Italiji. V najvažnejši poljedelski provinciji Ferrara stavka 30.000 poljedelskih delavcev. Zaznamovat le mnogo izgrediv. Voditelji stavke izjavljajo, da ni utemeljena bolezen, da le vsled tega ogrožena prihodnja letina.

IZROČITEV KLOBUČARIČA.

LDU, Dunaj, 1. (DunkU.) Kakor poročajo listi, so na zahtevo jugoslovanske vlade aretirali na Dunaju policijskega svetnika Bena Klobučariča, načelnika madžarskega urada za notne liste v Gradcu, in ga izročili deželnemu sodišču. Klobučariča, ki le imel tudi stike z onimi krogi, ki so zagrešili odneljavanje ogrskih komunistov, obdolžuje nota jugoslovanskih oblastev raznih zločinov. Kakor javlja »Neue Freie Presse«, se prelkone ne bo ugodilo zahtevi izročitve Klobučariča Jugoslaviji, ker le bil Klobučarič sicer prei pristolen na jugoslovanskem ozemlju, poznele pa le posloval kot madžarski obmejni policijski komisar in napoved optiral za avstrijsko državljanstvo.

OBČINSKE VOLITVE V BRNU.

LDU, Brno, 1. (CTU.) Pri včerajšnjih občinskih volitvah so dobili Čehi dvacetitinsko večino. Dobili so 78.149 glasov (61 mandatov), Nemci 35.298 glasov (27 mandatov) in Judje 2542 glasov (2 mandata).

MORILEC SOMOGYIJA IZPUŠČEN!

LDU, Dunaj, 1. (DunkU.) Kakor poročajo korrespondenca Herzog iz Budimpešte, le vrhovno armadno novilstvo aretiralo dva morilca »Nepszavinih« urednikov Somogyija in Baeska. In sicer v osehah barona Nonsza in nekoga drugega častnika, ki sta oba člana častniškega detahementa osztenburškega. Oba morilca pa so morali zopet izpustiti, ker so člani detahementa in druge teroristične organizacije zagrožile vrhovnemu poveljništvu, da bodo

odpovedale pokorščino in inscenirale splošen pogrom, ako bi ostalo pri aretaciji.

Horty upravnik Madžarske.

LDU Budimpešta, 1. (DunkU.-OKU.) Narodna skupščina le izvolila Nikolaja Horthyja s 131 glasovi za državnega upravnika Madžarske.

NASILSTVA NAD FRANCOISKIMI ŽELEZNIČARJI.

LDU, Pariz, 1. (DunkU.) Trije voditelji železničarskih organizacij so bili aretirani. Vsled tega vlada v krogih organizacij veliko razburjenje.

ŽIVELI »PATRIOTI«!

LDU, Pariz, 1. (DunkU.) Ministrski predsednik Millerand se le izrazil časnikiarjem, da se le položaj na železnica izboljšal. Mnogo vseučilišnikov se le priglasilo za službo pri lokomotivah.

PRED MIROVNIMI POGAJANJI MED ANGLIJO IN SOVJETSKO RUSIJO?

LDU, London, 1. (DunkU. — Brezžično.) Zapadno-evropski zastopniki združniških zvez so glavnemu vodstvu v Moskvi naznanili, da le britanska vlada pozvala Finsko, Švedsko in Dansko, naj propuste odposlance glavnega vodstva. Čas in kraj odpotovanja nal se še naznanita. Ljudskemu komisarju Litvinovemu, ki se nahaja med odposlanci, imenovanimi po glavnem vodstvu, britanska vlada zaradi njegovega prejšnjega zadržanja na Angleškem ne more dovoliti, da bi odpotoval in se udeležil pogajanj. Potovanja ta in nazaj le odposlancem zagotovljeno, ako se zavežejo, da se ne bodo vmešavali v politične in gospodarske zadeve Velike Britanije ali kakšne druge države. Odposlance bo pričakovala britanska ladja v petek, 5. t. m. v Libavi.

SOVJETSKE VOLITVE V MOSKVI.

LDU, Moskva, 1. (DunkU. — Brezžično.) Včeraj so se končale volitve v novi moskovski sovjet. Izvoljenih le bilo 1382 članov, od teh 85% komunistov. V sovjetu le tudi 117 žensk.

PRESTOP JAPONCEV K RDEČI ARMADI.

LDU, Moskva, 1. (DunkU.) Po poročilih iz vzhodne fronte so pri Baikalnem jezeru večji oddelki japonskih čet prestopili v vrste rdečih čet.

PRVI KOZAŠKI KONGRES.

LDU, Moskva, 1. (DunkU. — Brezžično.) Snovi le bil v Moskvi odprt prvi vseruski kozaški kongres.

Novice.

— Dvajset falzifikatov za kolke tisočakov. »Politika« javlja: Trdi se, da le dvajset raznih falzifikatov za kolke na kronski tisočakah. Sedaj so tudi že konstatirali ponarejene kolke na novčanicah po 100, 50 in 20 kron. Ko bo zamenjava izvršena, se bo mogla ceniti škoda, ki io bo država trpela vsled kolkovanja.

— Nov socialno - demokratski list, Nemški sodruzi v Zomboru v Banatu so začeli izdati za soderuge tednik »Vorwärts«. Novemu sobolevniku želimo kar največ uspehov.

— Pegavica v Novem Sadu. Med letniki novosadskega sodišča se le pojavila pegavica. Dosedaj le bilo sedem slučajev obolenja.

— Šestrazredna gimnazija v Sabcu se le povišala na stopnjo popolnih srednjih šol.

— Carinarna II. reda le otvorjena v Karlovcu.

— »Svobodna Misel«. Iz Pariza poročajo, da se vrši prihodnji mednarodni zbor »Svobodne Misli« letos v Pragi.

— Teza le zmožen le oni, ki le tudi kedaj trpel... Belgijske strokovne organizacije so sprejele predlog, da nal vsak delavec žrtvuje plačo ene ure za sklad v svrhu podpore dunajskih otrok. Tako se dela le med onimi, ki imajo čut za bližnjega; pa naj si bodo tudi nekdanji sovražniki, saj vedo, da tega sovražstva niso sami povzročili. Seveda ne smemo biti to ljudje klerikalnega kopita.

— Življenje ni vredno toliko kolikor profit... Čičaški »Proletarec« poroča: V Londonu le velika umrljivost otrok. Pripisujejo li draginjo mleka. Na drugi strani pa izlivalo mlekarji cele hektolitre mleka, da vzdržujejo s tem cene v višini. Življenje ni vredno toliko kolikor profit. — O res le to popolnoma!

— **Prebivalstvo Dunaja.** Mesto Dunaj ima 1.838.709 prebivalcev, torej za 400.000 manj nego leta 1910.

— **Nemčija nakupuje volno.** Nemčija je nakupila v Ameriki 500.000 bal bombaževine, od katere je polovica že v Nemčiji. Istočasno je nakupila Francija samo 45.000 bal.

— **Znanstveni raziskovalci Arabije in sploh krajev.** o katerih govori sveto pismo, prof. dr. Alojzij Musil (pot Beduin Misa-paša) je postal profesor na praški univerzi.

— **Francija vpokliče letnik 1920.** pod orožje. Francoska poslanska zbornica je 26. februarja sprejela z 518 glasovi proti glasovom socialistov zakonski načrt, s katerim se francoska vlada pooblašča, da vpokliče ves letnik 1920.

— **Tudi Francija odpotegne srebrni drobiž.** Angliji in Nemčiji sledi sedaj tudi Francija. Odpotegnila bo iz prometa ves srebrni drobiž ter ga zamenjala za nove iz mešanice srebra, nikla in kotlovine izgotovljene novce. S tem izstopi Francija popolnoma iz latinske kovne zveze.

— **Nezaposlenost v Angliji.** V zadnjih dvanajstih mesecih je padlo število nezaposlenih v Angliji od 1.600.000 na 450.000.

— **Naistarejši mož na svetu je v New Yorku živeči dr. Charles Smith.** Pred kratkim je obhajal svoj 124letnik. Smith je bil 50 let zdravnik v New Yorku. Stari mož je vegetarijanec in ne pije nikdar alkoholnih pijač. Izgleda krenko, podobno je 50letnemu možu in ne nad 124letnemu starčku.

— **Nemški guttemplari** imalo zdaj nad 1000 loč z okoli 50.000 članov, ki se vsi popolnoma vzdržujejo alkoholnih pijač.

Dnevne vesti.

Posiljilne iz Amerike.

Na vprašanje, ki ga je nekdo stavil v našem listu glede pošiljatev iz Amerike nam je g. Štrukelj, ki je prišel iz Amerike kot spremljevalec poslanega blaga, dal sledeče pojasnilo: Pošiljatelj se dole v Trst dne 17. februarja in se sedaj nahaja na postajah neizlozene. To na vsled tega, ker iz Beograda še ni došla rešitev prošnje, da se te pošiljatev oproste vsakršne carine in za odločanje v tem vprašanju v Ljubljani ni kompetentnega mesta, sicer bi se blago že lahko razdelilo. Ko bi se na eventualno morala plačati za te pošiljatev carina, ki bi znašala na stotisoče kron, izjavlja g. Štrukelj, da rajši pošlje blago nazaj v Ameriko, ker je to le blago, karerega ameriški roljaki pošliše svojem kot pomoč v stiski in torej ta pomožna akcija ni trgovskega značaja. Sicer pa bi neugodna odločitev prošnje za oproščanje carine zelo slabo vplivala na vse pomembne akcijske odbore roljakov v Ameriki.

Nedeljski demokratski shod v »Unionu«.

Demokratska stranka je imela v nedeljo 22. t. m. dopoldne shod v »Unionu«. Dvorana je bila polna ljudi. Poleg somišljenikov demokratske stranke je prišlo na shod poslušati tudi mnogo občinstva drugih političnih strank. Shod je otvoril predsednik JDS za Slovenijo, poslanec dr. Kukovec, ki je pozdravil na shod došle kapacitete demokratske stranke, bivše ministre Svetozarja Pribečevića, Pavla Marinkoviča, dr. Edo Lukiniča, dr. Alberta Kramerja in poslance Pečiča, Grisogono, Nestroviča, Wilderla, Žukiča in Agatanoviča. Nato je govoril g. Pribečević o narodnem edinstvu, katerega rušijo sedaj na vlado došle reakcionarne stranke, srbska radikalna, slovenska klerikalna in hrvaška starčevićanska stranka in o načelih demokratske stranke v političnih in gospodarskih ozirih. Bivši minister prosvete, g. Marinkovič, in pošte g. Lukinič sta govorila v glavnem o istih stvareh. Zadnji je predvsem bil delovanje Narodnega kluba. Dr. Kramer, bivši minister za trgovino in industrijo je v istem smislu kakor njegovi predgovorniki govoril proti sedanji reakcionalni vladi, ki resno ogroža naše narodno edinstvo. H koncu je poslanec Agatanovič nastopil proti nenamernemu in za obstoj države nevarnemu italijanskemu imperijalizmu, ki celo v notranosti naše države ruje, vporabljač v to svrhu vsakojaka sredstva. V stavljeni resoluciji demokratska stranka odločno zahteva samoodlobo naroda v Primorju, ki more edina rešiti jadransko vprašanje in določiti evropske državne mej. dalje izraža oster protest proti sedanji vladi koalicijske separatističnih strank v Jugoslaviji in zahteva takojšnjo izvršitev občinskih in držav-

nozbornih volitev. — Shod je bil mestoma zelo buren, ker so nekateri udeležniki govornike izžvižgavali in tudi sicer motili z nemirnim šumom, tako da je parkrat nastal v ozadju precej hude pretep in so reditelji na shodu spravili posameznike iz dvorane. Predvsem so bili to pristaši klerikalne stranke, pa tudi zvezarjev ni manjkalo, ki so sicer vedno zvesti privesek demokratske stranke. Kar je bilo med njimi delavcev socialistov, so izražali svoje ogorčenje nad vsakršno meščansko vlado, ki le zatira in zaslužuje delovno ljudstvo gospodarsko kakor tudi politično. — Shod je trajal tri ure.

Stavka tiskarjev v Zagrebu še ni končana. Vesti o končani stavki so bile torej preuranjene.

Dolžnost sprejemanja dinarskih in kronsko-dinarskih bankovcev. Ker so se zgodili slučaj, da niso hoteli posamezniki sprejeti v plačilo kronsko-dinarskih bankovcev in so zahtevali, dinarske bankovce Narodne banke kraljevine Srbije, razglašala ministrstvo notranjih del sporazumno s finančnim ministrstvom, da ni nobene razlike v vrednosti med kronsko-dinarskim bankovcem Narodne banke kraljevine Srbije. Oba bankovca sta zakonito plačilno sredstvo, vsako lahko izpolni svojo obveznost v enem ali drugem in bo vsak, kdor ne bi hotel sprejeti v plačilo kronsko-dinarskih bankovcev, naistrotje kaznovan.

Invalidi pozor! Poverjenstvo za socialno skrb sporoča: Razpisane so nastopne službe: Pri okrajnem sodišču v Ormožu služba sodnega sluga z običajnim prejemki četrtega kraljevnega razreda. Prošnje le vlagati do 25. marca 1920 pri predsedstvu okrožnega sodišča v Mariboru. — Pri okrajnem sodišču v Trebnjem mesto sodnega sluga z običajnim prejemki četrtega kraljevnega razreda. Prošnje le vlagati do 15. marca 1920 pri predsedstvu okrožnega sodišča v Novem mestu. — Natančnejša pojasnila se dobe pri predalu za invalide pri ljubljanski podružnici »Državne posredovalnice za delo«, kjer se tudi lahko vlagajo prošnje.

Politično predavanje o Črnogorcih in njihovem stališču v naši državi priredi v kratkem v Ljubljani iz Amerike došli Črnogorec g. Janko Brajevič, ki se je mudil dalje časa v Parizu in Rimu, odkoder pa ga je Nitijeva vlada nasilno pregnala v našo državo, kjer bo sedaj g. Brajevič predaval po vseh večjih mestih o pokrepu Črnogorcev v inozemstvu. Predavanje obeta razne zanimivosti.

Meščanstvo in narodnost. Slovenski meščanski listi kriče, kadar nastopa jugoslovanska socialna demokracija za nemške sodruge. Čeden izgled o medsebojni ljubavi raznih buržujev podaja neke sobotna elitna prireditev. Cvet ljubljanskega meščanstva, ljubljanska »Jeuneuse d'oree« ali po domače »lubljanjski meščanski samci« so priredili elitno zabavo v Narodnem domu. Pravijo, bila je elita, bil je ples — decen, dostojen. Na to prireditev so pa prišli tudi zastopniki ljubljanske plutokracije. O koncu — kronika pokriva plašč molččnosti.

Tragična smrt. Marija Keček, soproga poštnega poduradnika, je že dalj časa bolela na težki nervozni bolezni, zlasti na hudem glavobolu. Želela si je vedno smrt. V nedeljo zjutraj ob 8. so jo našli utopljeno v Ljubljani pri Franciškanskem mostu. Soprog Ivan Keček, je imel prejšnjo noč službo. Marija je zapustila stan in šla v vodo.

Tatvine. Ljubljancem, lep fant Janez Mihelič je v nekem stanovanju, Gruherjevo nabrežje št. 16, uradel razno blago v skupni vrednosti 6000 K. Zaprl so ga. — V nedeljo okoli 10. zvečer je bila železničarju Matiji Brici iz Aleksinca, Srbija ukradena v gostilni pri »Urbančku« na Posavju denarnica z večjo vsoto denarja in sicer 250 starih dinarjev, 30 novih in okoli 300 K. Brica je bil na obisku pri svojem svaku ter sta skupno napravila popoldanski izlet na Posavje. Sumljiv je neki gost.

Ljubljanska porota. — Uboj. Rudolf Rekar iz Lazov pri Zalogu, je dne 23. decembra 1919 z nožem zabodel Franceta Valentiča, ker sta se pri vasovanju spila zaradi dekleta. Pred porotnim sodiščem je bil večkrat, dne 1. marca obsojen na eno leto težke teče. — Angleška misija in vložilci. Poveljnik angleške misije Captain Thomson je imel v avtozgaraji hotela »Union« shranjene razne plašče in druge avtomobilske pritlikline. V septembru lanskega leta je bilo v

garažo večkrat vlomljeno. Ukradene plašče in cevi so sprva cenili na 6900 K. Zaradi teh vlomov sta se večeraj zagovarjala mehanik France Robič iz Spodnje Siške in ključavničarski pomočnik Josip Tičar iz Mengša. Porotniško sodišče je na temelju krivdoreka porotnikov proglašilo sodbo: France Robič, kriv hudodelstva tatvine, na šest mesecev težke teče in Josip Tičar, kriv prestopka tatvine, na dva meseca strogega zaporu.

Razgrajati. V soboto ponoči je policija aretirala 14 finih gospodov, ki so tam v bližini aleje tivolske uprizorili izgrede. Bili so strogo kaznovani.

Mestne njive v Kozleži kakor tudi one pri čolnarni športnega kluba ob Ljubljani se oddajo letos potom javne dražbe v zakup. Dražba se vrši dne 4. marca 1920 ob 10. uri dopoldne za njive v Kozleži; ob 11. uri dopoldne za njive pri Ljubljani. Zdražiteli se vabijo na dotičnih nji-vah.

Prošnja. Po desrečnem naključju je podpisani v soboto zvečer pozabil v dolenskem vlaku v smeri proti Ljubljani nahrbtnik, sesalko in svečilo za kolo in prosil sedaj dotičnika, ki bi o teh stvarih kaj vedel. Za proti vrnitvi stroškov naznanl G. Hrovau, Glinca 207.

Kultura.

Prva delavska operna predstava. V četrtek zvečer smo imeli v naši operi prvo delavsko predstavo »Rigoletto«, opero, ki je dobro znana in se jo o njej že mnogo pisalo. Dirigiral jo je g. Perič. Vzradošeni mu moramo priznati, da je svojo nalogo izvršil prav dobro, tako da je predstava uspela proti pričakovanju. Vdilo je čuvstveno in temperamntno, najmanj tako, kakor bi jo glasb. poročevalec »Slovenca« kritik g. Kogol. Videlo se je mlademu umetniku spočetka malo treme, a otrese se je ter se kmalu oživel v to lepo Verdijevo delo popolnoma ter priretil za seboj tudi vse občinstvo. Vloge so bile razdeljene kakor dosedaj. Gildo, hči dvornega norca le pela gđ. Richterlevo v nevskem in igralskem oziru, kakor vedno nalezborne, vojvoda Mantovski je bil g. Drvota. O njem vemo, da ima glas idealne tenorske barve in zvočnosti ter nenavadne višine. S svojo živahno, razposajeno igro nam je podal pravi tip lahkoživca vojvode Mantovskega. No, in »Rigoletto« dvornega norca le pel in igral naš Levar. Poznamo ga že iz preminih oper lanske in letošnje sezone. Ponosni sino bili nani in vživali njegove kreacije. Ali tako pel in igral, kakor le v četrtek »Rigoletto«, nač se ni nobene vloge in dosedaj niti »Rigoletto«. S svojim mehkim, a tudi orjaškim glasom in z moistrsko igro je sezel globoko v dušo vsakomur ter ustvaril scene, ki ostanejo preminogim neizbrisno v spominu. O Stancar je grofa Monterona popolnoma uveljavil. G. Ožegovičeva, g. Rumpel, drugi solisti ter zbor, vsi so se potrudili ter storili, kar je bilo treba. Režija je bila skrbna in točna. Oder sicer ni bil preobložen z venci ali posejan s cvetkami, zato pa je iskreno in neprestano anplavdiranje bilo priznanje in zahvala vrlim umetnikom. — Č.

Repertoar kraljevskega slovenskega gledališča v Ljubljani. Opera. V tork, dne 2. marca »Rusalka«, abon. D/3: v sredo, dne 3. marca »Mignon«, abon. A/2: v četrtek, dne 4. marca »Nemora«, abon. B: v petek, dne 5. marca »Favst«, abon. C Drama: V tork, dne 2. marca »Brezdn«, abon. C: v sredo dne 3. marca »Beneški trgovci«, abon. F: v četrtek, dne 4. marca »Kristalni grad«, arad. pred. isven abon.: v petek, dne 5. marca »Vrag«, abon. D

Iz pisarne dramskega gledališča. Vsled repertoarnih težkoč drama v četrtek, dne 4. marca ne bo igrala »Nočnega čuvala« kot uradniško predstavo, temveč A. Funteka izvirno noviteto »Kristalni grad«. — Občinstvo z dežele opozarjamo na Nusičovo veseligr »Protektija«, ki bo uprizorjena v draml v nedeljo, dne 7. marca popoldne.

Ljubljanski Zvon. Prva letošnja številka »Ljubljanskega Zvona« je izšla s sledečo vsebino: Oton Zupančič: »Na molu«, Franjo Roš: »K veliki maši«, Ivo Šorli: »Gosna Silvija«, J. Vavpotič: »Epilog Jugoslovanski razstavi« v Parizu; C. Golar: »Pomladni sen«, »Napitnica«, Ivan Zorec: »Halduk Simo« (kos potopisa); A. Funteka: »Ignacij Borštnik«, Ivan Albrecht: »V zatišju«, Franjo Roš: »Nocol«, Franc Ovekar: »Zabota«, Janko Samec: »Pam«, Književna poročila: Engelbert Gangel:

»Vinski brat« — Anton Melik: »Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev« — Pedagoški letopis — Sekulič Izidora: iz prošlosti — Ivo Zoričič: Poljoprivredne prilike Hrvat-ske in Slavonije. Kronika. Nove knjige.

Marijonetno gledališče. V tork, dne 2. marca ob 4. uri pop. Prolog. »Čarobne gosli«, v četrtek, dne 4. marca ob 4. uri pop. Prolog. »Čarobne gosli«, v nedeljo, dne 7. marca ob 4. uri pop. Prolog. »Čarobne gosli«.

Iz stranke.

Skupina I. Spl. žel. organizacije sklicuje društveni shod dne 3. marca zvečer ob 7. uri v društvenih prostorih hiše Impeks s sledečim dnevnim redom: 1. Delavske plače in nedeljski počitek. Ker se le pričela gonia od strani raznih zagrizencev napram delavstvu, je nujno potrebno da se vsi delavci v kurilnici, skladišču in vrststavnih delavci tega shoda polnoštevno udeležijo, da se v bistvu še enkrat pojasni protokol sporazuma. Poroča sodr. Petrič. Tora-j vsi na shod.

Prvi redni občni zbor podružnice oblačilnih delavcev v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, dne 7. marca 1920 točno ob 9. uri dopoldne v dvorani Mahrove šole, Krekov trg 10. Točna in polnoštevna udeležba dolžnost. — Odbor.

Vič-Glince. Diskusijski večer se bo vršil v salonu pri g. Kramariu v sredo, dne 3. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Ker je diskusija ta večer namenjena v prvi vrsti ženskam, se jih prosi, da se le udeležijo v čim največjem številu.

Odborova seja ljubljanske podružnice »Svobode« se bo vršila v četrtek ob pol 8. uri zvečer. Polnoštevna in točna udeležba dolžnost! **Knjižnica »Svobode« v Ljubljani** bo odprta zopet v četrtek. Nadale bo od sedaj naprej odprta knjižnica vsak ponedeljek, četrtek in soboto od 6. do pol 8. ure zvečer.

Dobrava pri Jesenicah. Dne 7. marca t. l. se bo vršil redni občni zbor podružnice kovinarjev na Dobravi. Dnevni red: 1. Pozdrav in poročila predsedstva; 2. poročila tajnika; 3. poročila blaginika; 4. volitev novega odbora in zaupnikov; 5. raznoterosti. Občni zbor se bo začel ob 3. uri popoldne v prostorih hotela »Stola«. Ako ob tem času ni zadostno število članov navzočih, se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki ob sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. Delavci, pozivljate se, da pridete vsi na občni zbor in si izvolite nov odbor in zaupnike, do katerih imate vsi zaupanje. — Odbor.

Mariborske novice.

»Straža« je vsa iz sebe in cvili tako, da se nam že kar smili. Zlasti to boli močeno gibanje med kmeti, ki obračajo hrbet klerikalcem. Vsaka niena številka je polna denunciacij in groženj. Da natočute, laže in obrekuje, je gotovo, ker brez tega bi sploh obstajati ne mogla. Zlasti to boli deistvo, da se krog njenih naročnikov čimdalje bolj zmanjšuje. Sedaj delajo na vse pretege agitacijo, ali prepoznajo.

Čudne govorice se širijo po Mariboru zadnji čas. Pripoveduje se namreč, da je veleposestnik Baumann iz St. Ilie, znani pristaš klerikalne stranke, izročil nekemu v Mariboru vsoto 30.000 K, da naloži denar v hranilnici. Tisti nekdo pa pravilo da je ta denar zaigral, vsled česar je nastalo v klerikalnem taboru veliko razburjenje, ker je ta nekdo menda klerikalna »kapaciteta«. Mi smo seveda prepričani, da nam gostobesedna »Straža« in »Slov. Gospodar« že v prvi številki zadevo pojasnita, čeprav le to malo nerodno!

Čez tri dni bodo vsi socialisti in liberalci čez mejo, zato bo poskrbel »poslanec« in »žurnalst« Žebot. Tako namreč je govoril ta junak na nedeljskem shodu v Zg. Kungoti, kjer je nahujskal klerikalce, da so s pallami napadli in do krvi pretenili štiri kmete, ki so se udeležili tega shoda. Državno pravdnitvo se menda tudi nekaj zanima za ta Žebotov shod. Zlastno pri tem je deistvo, da se udeležile takih pretepaških političnih avantur mariborski dr. Leskovar. — Tudi delovanju tega gospoda bomo posvečali več pozornosti.

Mariborski demokratje so začeli zadnji čas koketirati s klerikalci, drugače si ne moremo tolmačiti napadov v »Slov. Narod«. V naprel se na seveda zahvaljujemo za pozornost, ki jo posvečajo nam in našemu listu, če pa hočemo na vsak način na opolzko pot klerikalcev, nam tudi prav.

Vladni komisar dr. Pfeifer je odšel na dopust. Nadomestile ga dr. Lipovšek. — Ob priliki premembe vlade je zbolel dr. Lanjšič, ki je pa že okrevaj.

Gledališke predstave Izobraževalnega društva »Svoboda«, odsek »Delavske odere« so se pričele v sredo. Ob razprodanem gledališču v Križevem dvoru so uprizorili burko »Sem-tja« in socialno dramo »Sužnji kapitalizma« v nemškem jeziku. — Obe igri sta bili uprizorjeni v splošno zadovoljnost in se ponovita v soboto in drugo sredo. — Pri predstavi je sodeloval godbeni odsek »Svobode« in nevsko društvo »Frohinn«. — Slovenski odsek »Delavskega odra« pripravila burko »Cigani« in Ganglovo dramo »Sin«, nemški »Lakota« in »Izprtia«. — Že lino obilo uspeha. — Da se je ob tej priliki zaletela klerikalna »Straža« zopet enkrat nesramno v našo stranko, je razumljivo, kar nas pa v začetni poti gotovo ne spravi s tira. Lajajo nasproniki, znamenje, da mi lahamo!

Slovenski ulični napli bodejo v oči nekatere nestropeže, zato je prišlo do nepotrebnih incidentov. Vsako nepremišljeno delanje se obsoja samo ob sebi. pripominjamo pa, da tako brezglavo postopanje ne bo privedlo nikoli do zbljzanja med narodi, ampak rodi samo škodljive posledice.

Diskusijski večeri »Svobode« se vrše vsak četrtek redno v Ljudskem domu, nakar ponovno opozarjamo vse sodruge in sodružice.

Klerikalci med seboj se kregajo, kdo naj postane vladni komisar mesta Maribor. — Tudi za druga mesta se pulio. Mi se temu iz srca smejamo, ker pripravila delavstvo za volitve velik škorenj, s katerim bodo obrnci današnji klerikalni koritaril. — Hladomušneži so predlagali, da se imenuje poverjenikom za pravosodstvo dr. Leskovaria, »državnim pravdnikom« v Mariboru pa »poslanca« Žebota.

Gospodarske korporacije in organizacije so imele v soboto, dne 23. februarja t. l. v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani sestanek, na katerem so se posvetovali o stališču, ki ga je zavzeti sprico velikega števila falsifikatov v deurnem prometu. O sklepih in predlogih je deputacija obvestila v ponedeljek, dne 1. marca t. l. gospoda finančnega delegata. V deputaciji so bili zastopniki trgovske in obrtniške zbornice, Zveze jugoslovanskih hranilnic in Zadrugne zveze v Ljubljani gg. dr. Fran Černe, ravnatel Krafl, dr. Fran Windischer. O sklepih se je obvestilo tudi finančno ministrstvo in vsi trije klubi.

Civilarska zadruga v Ljubljani vabi gg. člane na sestanek, ki se bo vršil v sredo, dne 3. t. m. točno ob 7. uri zvečer v gostilni A. Zabukovca, Stritarjeva ulica. Vsled mezdne-ga gibanja je sestanek zelo važen. — Karel Kordelič. k.

Iz Slovenije.

Vevče.

Pri nas je peščica klerikalcev, ki bile ob veliki zvon, pa jih vseeno malokdo posluša, razen par zastarelih terciarj in nekaj Marilinih devičic. Kar pa je pametnih ljudi, so že zdavnaj izpregledali, kje je resnica. Ker klerikalci vidijo, kako se ideta socializma širi tudi med našim delavstvom in kmeti, jih je obšel silen strah. Zato laželo in obrekujele socialiste na vseh koncih in krajih, da bi zalezili širjenje naše stranke. Predvsem obrekujele naše voditelje in zaupnike. Največji klerikalni hujskač na so Janez Zganje. Le p. Kimovc in Ant. Špeglar in se trkalo na prsa, zahtevajoč krščanske vzgole otrok kakršno so imeli n. pr. otroci Janeza, katere so posebno žandarji imeli na piki. Klerikalci so prepričani, da je človek poštenjak, samo če je klerikalec in da so vsi drugi nepošteniaki. Socialisti pa dobro vemo, da more le hinavec ali na nesrametnež bit klerikalce. Zadnji čas je tudi naš župnik začel hujskati naše žene proti možem, grozeč, da ne bo božjega blagoslova v hiši, kjer se čita delavski list »Naprej« in »Delavec«. Le »Večerna posoda« in »Domoljub« sta božja lista. Ali gospodje klerikalci, ves vaš trud le zastoni. Socializma ne zadrži nobena sila na svetu!

Meščanska šola v Trzinu.

Dne 21. in 22. t. m. so priredili učenci in učence 1. razreda meščanske šole, pod skrbnim vodstvom učiteljskega zbora I. Solarskega akademio v korist revnim učencem, katere je v vsakem oziru nad vsako pričakovanje lepo uspela. Udeležili so se je

vsi tukajšnji sloji brez izjeme. Za svojo osebo, moram resnici na ljubo priznati, sem se le udeležil le z ozirom na njen dobrodelni namen in ne toliko z željo po užitku, kakoršnega se sme pričakovati ob enakih priredbah: toda takoj pri otvoritvenem govoru g. ravnatelja Lajovca, kateri je v vseživeh in le prerisanih besedah poslušal namen te priredbe, sem nehote postal pozoren. Mi ne poznamo otroške duše, nismo umevanja za njih hvalne poglede, za nemariamo jih in tako pustimo, da vzraste med klenim zrnem tudi plevele: pogledimo samo v otroške oči, iz katerih sije globoka hvaležnost, ako smo mu dobri in to vse ne umevamo in res ne umevamo, kakor je za klicalec g. ravnatelja, postati moramo sami otroci, da nam bo to mogoče, tako nekako so se glasile te vzvišene besede tega velikega otroka med otroci — Nisem kritik, temveč pristopni delavec, da bi si lastil pravico ocenjevati posamezne točke sporeda, toda samo toliko na lahko trdim, da govorim iz srca vseh onih posetnikov akademije, kateri so se res poglabili v ta nedolžna bitja — da je bilo to največji in najčistejši užitek, kar si jih sploh moremo misliti. Že pri deklamaciji učenca N. se mi je prikrdala solza zinenosti nad krasnim, umevanja polnim prednašanjem, nato točne in lepe telovadne vaje učenek in učenec, kar me je pa še najbolj presenetilo — naravnost umetniško čitanje Cankarjevih spisov, katero nam je nudilo pet milih učenek — že samo tu se kaže smoteno vzgajanje in napredek, katerega so deležni učenci tega zavoda, ne da bi se posebno onozarjali pevski zbor vseh učenek in učenec pod spretnim, da, umetniškim vodstvom g. ravnatelja, le toliko smelo trdim, da se ljubljanski učenci enakega razreda, ne morejo še ponašati z enakim. Ob tej priliki še posebej omenjam pre-

krasne glasbene točke izvajane na gosli od g. str. učitelja Krnca, spremilnega na glasovirju po g. ravnatelja Lajovca. — V nadi, da nam učenci in učenke kmalu zopet nudijo sliden užitek, prosimo spoštovani učiteljski zbor, da sprejme našo najtoplejšo zahvalo za trudatelno skrb, ker tu so nam podali lasen dokaz, da so oni naši otrokom več, ko pa mi roditelji.

Dobrava.

Gospodje zvezarji imajo v svoji bližini gotovo veliko zmožnejšega človeka, kakor je obratni vodja g. Inž. Becker, ker ga nebrejano napadajo. Le na dan z vašimi »zmožnimi« ljudmi, poluristi, brivci itd. Preplavite z vašimi zmožnejši vso Jugoslavijo in delavstvo vam bo prav hvaležno! Ali ker delavci vemo, da imate zvezarji samo veliko besed, take vaše »zmožneže« hvaležno odklanjamo. Pozabili še nismo novemberskih rekvizicij iz leta 1918, ko ste skakali okoli s samokresi in si odvažali blago na vozovih! Razumemo, da vam ni všeč, da delavci čitamo socialistični »Naprejš«, da pa tudi g. S. delavski zaupniki prav grdo gleda od tistega časa, odkar ni več vodja tovarniške kuhinje na Savi. Poštni upravi svetujemo, da svojo nabiralnico postavi kam drugam, kakor pa v prostore dičnega g. S., katerega bomo mogli izgnaniti s priščno novico, da v kratkem otvorimo na Dobravi podružnico »konsumnega društva za Slovenijo«. Mladim gospodom na železnici pa bi tudi priporočali, da se v prihodnje v naše zadeve več ne vtičajo, kakor se tudi mi ne v njihove. Očita se nam terorizem, ali tega smo se naučila ravno od vas, ki pozivate železničarje, da vstopijo v vašo zvezo ali pa bodo odbušeni iz služb! Strokovna organizacija kovinarjev na bo v svoji zavednosti odbila vsak napad proti sebi!

Strnišče pri Ptui.

Član krajeve politične organizacije Budim Gabriel, je po sklepu zadnje seje političnega odbora izključen iz organizacije. To dalemo sodrugom iz Strnišča na znanje.

Naročnikom »Naprejša« priporočamo, da poravnajo zaostalo naročnino, da se jim pošiljanje lista ne ustavi. Oni, ki gredo v drug kraj, naj takoj lavito upravi svoj novi naslov, da se jim bo list redno pošiljal.

Dva huda koroška župnika.

Na Pari pri Prevalah imamo župnika, ki je sicer prav pameten, zakaj vedno in vedno svari pred veselici in plesi, ker take priredbe pospešujejo razširjenje raznih bolezni, ki jih imamo današnje dni toliko. Na teh priredbah nalezajo udeleženci drug od drugega bolezni, zato svari in svari pred — delavskimi prireditvami. Nikdar pa ne omenja veselice, zabav, plesa in iger, ki jih prireajo klerikalci. Pa recite, če ni pameten ta naš župnik? Enako vnet bojovnik zoper veselice je tudi bivši guštanski župnik. Z veščenostjo je napadal veselice, ki so jo priredili kovinarji v podpiranje najubožnejših sotrpincev. Veselica je trajala precej dolgo zjutraj. To je župnika silno razkačilo in udaril je po delavcih, češ, taki so, še sveto mašo zanemarijajo. Naj le plešejo, vsaj plešejo v pozubo proti peklu. Pozabil je na popolnoma, da so klerikalci priredili pred božičem, na kvaterno nedeljo, svojo zabavo in so rajali skoro dva dni. Ti pa niso plesali v pozubo proti peklu? No, vsaj se razumemo. Klerikalci smejo vse, ker se pripravljajo za volitve: zabave donosajo denar in zavalajo občinstvo od važnih socialnih in političnih vprašanj. Če nima vrag zavezanih oči, bo že prešel, katerih naših ali klerikalnih ljudi bo več prišlo proti peklu.

Prodala cenejšo moko za člane mestne aprovizacije. Na rumene izkaznice za cenejšo prehrano dobe stranke, ki so oddale svoje kupone na magistratu, cenejšo moko v vojni prodajalni, Gosposka ulica. Vsaka oseba dobi začasno tri kilograme bele moko za pecivo 0. Kilogram moko stane 5 K 50 vin. Moka se razdeljuje na tiste številke, ki so črno natisnane oziroma zapisane spodaj pod podpisom stranke oziroma komisarija. Moko se deli po sledečem redu: Dne 4. marca: na št. 1 do 40 od 8. do pol 9., na št. 41 do 80 od pol 9. do 9., na št. 81 do 120 od 9. do pol 10., na št. 121 do 160 od pol 10. do 10., od št. 161 do 200 od 10. do pol 11., na št. 201 do 240 od pol 11. do 11., na št. 241 do 280 od 11. do pol 12., na št. 281 do 320 od pol 12. do 12., na št. 321 do 360 od 12. do pol 3., na št. 361 do 400 od pol 3. do 3., na št. 401 do 440 od 3. do pol 4., na št. 441 do 480 od pol 4. do 4., na št. 481 do 520 od 4. do pol 5., na št. 521 do 560 od pol 5. do 5., na št. 561 do 600 od 5. do pol 6., na št. 601 do 640 od pol 6. do 6. — Dne 5. marca: na št. 641 do 680 od 6. do pol 9., na št. 681 do 720 od pol 9. do 9., na št. 721 do 760 od 9. do pol 10., na št. 761 do 800 od pol 10. do 10., na št. 801 do 840 od 10. do pol 11., na št. 841 do 880 od pol 11. do 11., na št. 881 do 920 od 11. do pol 12., na št. 921 do 960 od pol 12. do 12., na št. 961 do 1000 od 12. do pol 3., na št. 1001 do 1040 od pol 3. do 3., na št. 1041 do 1080 od 3. do pol 4., na št. 1081 do 1120 od pol 4. do 4., na št. 1121 do 1160 od 4. do pol 5., na št. 1161 do 1200 od pol 5. do 5., na št. 1201 do 1240 od 5. do pol 6., na št. 1241 do 1260 od pol 6. do 6.

Poslano.

Čudni ljudje. Sporočili so mi, da je v četrti na železničarskem shodu strojevodja sohr. Marcel

Žorga pripovedoval sledeče: »da je minister Kristan v vladi podpisal dva miliona za fond, s katerim se bodo podpirale žolte organizacije. Ako je sodrug Žorga tako govoril, je govoril neresnico. Ako je kdo storil kaj koristnega za železničarje in njih organizacijo, sem med tistimi gotovo jaz. Naidejo se na ljudi, ki ne vedo, kaj govorijo, in to so res čudni ljudje. Dali so mi pokazali list »Crvena Zastava«, za katero pred »buržoaskimi sudovimi« odgovarja neki D. Barišac. V tem listu na strani 8. št. 1. berem: »naš drug Klemenčič agitira le med slovenskim proletariatom za komunističku partijo, što dakako nile bilo po volji socialističkom ministru — debelome Kristanu, koji ga je dao uapsiti.« Konstatiram, da ta čudni človek »Barišac« laže. Jaz niti ne poznam študenta L. Klemenčiča, ga nisem še nikoli videl in seve, nisem dal nikomur nalog, da ga aretirajo. Minister za rudnike in šume ni policaj. Žalostno je, da list komunistične omladine tako laže.

Pokazali so mi dalje »Večerni List« z dne 19. februaria, v katerem je dopis iz Tržiča, ki mi podtika, da sem delavcem v Kozinovi tovarni na vprašanje, kaj naj bo za njih otroke, ker mleka ni dobiti nikjer, odgovoril: »Kmet več zasluži, ako krmi z mlekom svinje, ker mast je sedaj draga in več dobi zanj kot pa za mleko. Če pa vam kmet noče dati mleka, ga pa ubijte!« Kaj naj rečem na to? Same laži, pravi nepošteni boi: tu komunistični omladinah, tu strojevodja tu duhovnik, kako se naj brani človek proti lažem, ki so tako nepremišljene ali pa hudobne? Čudni ljudje — čudna družba

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golob. Tisk »Učitelj« tiskarne v Ljubljani.

Moško kolo do dobro ohranjeno, se kupi. Naslov pove uprava Naprejša.

Isčem svojega očeta Matevža, brata Jane a in sestro Terezijo vsi trije v Ameriki. Alojzij Centra, Poljanska cesta št. 71, v Ljubljani, Jugoslavija. 287

Delavci ali delavke, ki so vajeni pletenja nosavic na ročne stroje kakor n. pr. na »Wederman« ali »Styria« se proti dobri plači in oskrbi takoj sprejmejo.

Hermine Spiller, Mehanična pletiona čarapa, Osijek I, Anina ul. 1. 299

Kupi se denaturiran špirit in salmijak v obliki prahu. Ponudbe na Vevške p. pirnice v Vevčah, pošta D. M. v Polju pri Ljubljani. 301

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Sliška št. 22 priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Tečna posrežba in zmerne cene

Priporoča se trgovina z železnino in poljedelskimi stroji **ZALTA & ŽILIC** Ljubljana, Marije Terezije c. 10 (Gospodarska c. 10.)

Ivan Jax in sin Ljubljana, Dunajska cesta 15. Sivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1. 1867. Vezenje poučuje brezplačno. Popravila sprejemajo. Lastna delavnica. 49 **Pisalni stroji, Adler.** **Kolesa iz prvih tovarov.** Dürkopp, Styria, Waffentrad.

Razpošiljam po pošti in železnici fini polnomasten

TRAPISTOVSKI SIR kg K 39.—. **Vinko Hmelak,** Maribor, Stolni trg št. 6.

Kupim hišo z zemljiščem ali pripravno za špecerijsko trgovino v okolici Ljubljane. Posredovalec dam visoko provizijo; plačam v kronah ali dolarjih. Prijave upravi »Naprejš« pod »Hiša«. 263

Blode (krlje) deske in trame iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba »Impex« v Ljubljani, Kravce trg 10.

Miši, podgane, stenice, škurki! izdelovanje in razpošiljanje preizkušene radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 7.—; za škurke K 8.—; posebna močna tinktura za stenice K 7.—; uničevalec moljev K 6.—; prašek proti mršom K 6.—; mazilo za človeške uši K 5 in 10; mazilo proti ušem pri živalih K 5 in 10; prašek za uši v obleki in perilu K 6.—; prašek proti pernini ušem K 6.—; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) in mravljam K 6; mazilo proti garjam K 10. Pošilja po povzetju. Zavod za pokončevanje mrš M. Jankar, Zagreb 40, Petrinjska ul. 3/III. 14

Bratovskoskladnični zdravnik za premogovnik Ralhenburg

Trboveljske premogokopne družbe se išče. Nastop službe 15. majnika 1920. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na Bratovsko skladno co Trbovlje. 260

Jamski nadpaznik z večletno prakso v premogu in s strokovno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v službo. Spridevala in natančne zahteve predložiti Št. Janžkemu premogokopu ANDR. JAKIL, Krmelj, Dolen'sko.

Zajčje kože od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah **Ivan Smigovec, Soštani,** izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože.

Pozor radnici! 4 formera za ljevaonico, 1 Gussputzer 2 stolara za modele 286 mogu naći stalnu i dobru zasluzbu. — Ponude na: „SMEV“ tvornica strojeva, Bielovar.

Kostanjev les kupi vsako množino in plača najv. ceno „DRAVA“ lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru.

Ljudska tiskarna Maribor d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje: knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. :: Vse lično in po zmernih cenah. Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo vam, da se trdno oklenete te najbolj zmožne tiskarne v Mariboru. 92

Ivan Premerl, Ljubljana, kolodvorska ulica št. 18. Priznani fini kranjski firnež lastni izdelok razpošilja

Pravo angleško modno blago za obleke ter modne hlače se 292 zopet dobi, dokler traja zaloga, pri **prvi Kranjski razpošiljalni Schwab & Bizjak** Dvorni trg šte. 3. Ljubljana Pod Narod. kavarno. Velika zaloga doma izgotovljenih oblek.

I. jugoslov. zlatarska delavnica **A. Fuchs, Ljubljana,** Selenburgova ulica t. 6. Kupujem staro zlato, srebro, kakor tudi briljante, demante po najvišjih dnevnih cenah. Priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. Popravila in nova dela se šujejo v lastni delavnici točno in solidno.

F. & A. Uher, Ljubljana špedicijsko in komisijско podjetje Selenburgova ulica št. 4. **Veletrgovina** s premogom, drvni, koto in raznim kurilnim materijalom. Na debelo: Ljublj. gl. kolodvor. Na drobno: Selenburg, ul. 12. **Zmerne cene!**

LES rezan, tesan, okrogel, kupuje 128 „SEVER“ društvo lesnih industrijačev dravske doline MARIBOR, Tegetthofova cesta št. 43.

Cigaretni papir sledeče vrste: Golub, Club, Abadie, Samum priporoča na debelo: „Uranus Papirnica“ Ljubljana, Mestni trg šte. 11.

Ljubljana Rimska c. 16 naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene za vsa izvršena dela (janjem dve leti.)